

illemus, atque eorum zelum commendassemus, qui inter sancte missae celebrationem communionem recipiunt; Ecclesiasticos quoque Pastores excitavissimus, ne ecclesiastico cibo illos fraudarent, qui ejusdem famelicis forent; cum inquam animadvertissemus, ejusmodi circumstantias dari posse, in quibus vel temporis vel loci ratione, Episcoporum prudentia opportunum factum existimet, Sacram Eucharistiam etiam illi, qui missae interfuit, minime distribui, eo magis quod, juxta praesentis temporis disciplinam, libera eidem facultas patet, ut eandem alio loco, atque alio tempore recipere possit, ordinavimus, ut in hoc debita proprii Superioris praecocepto obedientia praestari deberet; cui qui morem gerere recusasset, nimis manifestum indicium praebisset, quam parum animo dispositus ac paratus esset ad altaris Sacramentum recipiendum, quemadmodum in literis nostris, quarum initium est: *Certiores effecti, & quae Bullatio nostro tom. 1. n. 64. leguntur, videre est.*

Praemissorum decretorum expositio omnem ignorantiam executionem de medio tollit.

§. 25. Atque haec sunt, Venerabiles Fratres, quae cumque in encyclica hac epistola nostra Vobis exponere opportunum existimavimus; a quo quidem satis intelligetis quod legendis, & considerandis Apostolicis literis concessionum Oratorii, decessorum nostrorum decretis, harum Congregationum resolutionibus, quae a nobis etiam in praesentia confirmata sunt, nullus amplius litibus, & controversiis locus reliquus sit. Verum quia Vos illud fortasse nobis responsuros arbitramur, optime quidem haec omnia habere, verum eo difficultatem redire, quod quaecumque decreta atque ordinata sunt, minime observantur; ne grave vobis sit, hoc per Nos reponi, quod si inobservantia ex neglecta brevium lectione, & consideratione, aut ex ignorantia decretorum, ac Pontificiarum resolutionum originem habet, Nos quidem in hoc nunquam culpandi erimus; idque nunc maxime, postquam, ingravescente licet aetate nostra, & multis, ac difficillimis curis assidue Nos prementibus, in encyclicam hanc epistolam nostram, quidquid hac super re scire opus erat, inserere non detrectavimus.

Eadem in dioecesis synodis, & Episcoporum aedictis publicanda sunt.

§. 26. Quod si Vos etiam id praestare curabitis, ut in dioecesis synodis vestris, in vestris item aedictis, quae a Vobis pro bono dioecesis vestrae regimine publicantur, Pontificiarum decretorum, ac resolutionum de super indicatarum observantia inculcetis, duplex inde bonum exabit, ut & vivam Vobismetipsis eorumdem memoriam teneatis, atque ab aliis aut ignorantiam expellatis, aut eandem, utpote crassam deinceps atque supinam, inexcusabilem reddatis. Hanc agendi rationem, ac formam tenuerunt, atque in praesentia tenent nostri Italiae Episcopi, qui aut Pontificiarum decretorum, quae super privatis Oratorii condita sunt, summam in synodis suis inseruerunt, aut in appendice ad ipsas synodos eadem decreta per extensum adjunxerunt; quemadmodum in synodo anno 1724. a bon. memor. Cardinali de via Arimini habita, in altera anno 1726. celebrata a bon. mem. Cardinali Pignarelli Archiepiscopo Neapolitano, quae etiam in ea, quae anno 1736. habita fuit a Ven. Fratre nostro Annibale Cardinale Albano, Sabinensis tunc temporis Episcopo, atque in aliis multis videre est.

Indulgentiarum etiam demonstrando, cum interminatione amissionis privilegii.

§. 27. Non eorum ex numero Nos sumus, quibus persuasum sit, omnia in nostra tempora inconvenientia incidere, atque ea praesentibus diebus contingere scandala, quae nunquam praeteritis temporibus evenerint. Satis superque pro certo habemus ea, quae ho-

die sunt, alio tempore accidisse. Ac ne a propoita re longius recedamus, illud dicemus, quod si hodie sacrae leges ad privata Oratoria pertinentes a Sacerdotibus violantur, propter praesidium, quo nuntur, Magnatum seculi, apud quos Capellani munere inservunt; idem nono etiam seculo eveniebat, cum S. Agobardus tunc temporis Archiepiscopus Lugdunensis de eadem re queratur in suo tractatu de privilegio, & Jure Sacerdotum cap. 11. Non tamen idcirco vobis Sacerdotalis constantia, atque animus deponendus est, pia ac religiosa Polonorum ratio est; & si quando aliquis abusus in privatis ejusdem Oratorii contingat, cum id Magnati, cuius in domo commissus, aut introductus est, notum fiat, rationes adducendo, & ostendendo, quod per abusus privilegium amittitur; sperare est, ipsum omne suum inobedienti Capellano praesidium certo sublaturum.

Es contra Capellanos inobedientes procedendum etiam per censuras.

Et si quando infortunium accideret, ut hac ratione finis non obtineretur; praesto vobis semper spiritalia arma sunt, quibus contra Capellanum uti poteris. Fortasse autem si hac ratione factum esset, quum primum de inconvenienti resortu fuit; pace omnium dicemus, res non eo progressuras fuisse, in quo nunc statu sunt, sicut ex recursibus ad Nos delatis notum factum est, quorum causa ad encyclicam hanc epistolam nostram conscribendam animum adduximus.

Exempti quoque praemissa observare tenentur.

§. 28. At enim inconvenientia privilegiatis, & exemptis proficisci vos fortasse dicturos praevideamus, nimirum a Regularibus, de quibus in praedicto recursum ad hanc Sanctam Sedem facta plura insinuaverunt. Nos autem id vobis dicimus, nulla privilegia, nec exemptiones esse, quae impedire possint, quominus abusus exterminentur.

Regularium privilegia hac in re sublata sunt a Concilio Tridentino, omnisque facultas Episcopis tributa, ut eos archaere possint ad observantiam decretorum super hoc editorum.

§. 29. Habebant sine dubio Regulares privilegium altaris viatici, & ut super eodem altari missam, ubicumque locorum forent, sine ulla Episcoporum licentia, celebrare possent, quemadmodum in decretali Honorii III. in cap. In his, de privilegiis, videre est; a quo deinde privilegio fiebat, ut missam possent celebrare etiam in domibus laicorum, sive super altari viatico, sive super altari fixo, etiamsi laicum privilegium Oratorii privati minime haberet; propter eam rationem, quod privilegium celebrationis suum vigorem haberet, licet celebrationis locus minime privilegiatus foret. Verum cum Sacrum Tridentinum Concilium in citata Sessione. 22. in decreto jam citato de observandis, & evitandis in celebratione missae, Episcopis praecipisset, ne permittant, ut in privatorum domibus missa celebratur a Secularibus, aut Regularibus quibuscumque, eisdemque dedit facultatem procedendi, tanquam Apostolicae Sedis Delegati, contra refractarios: *Ut delegati Sedis Apostolicae, atque omnibus privilegiis, exemptionibus, & consuetudinibus contrariis, cujuscumque generis essent, derogasset: Non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque: hinc necessario consequitur, Sacrum Concilium Tridentinum tam praecedentibus altaris viatici privilegiis derogasse, quam facultati missam in privatorum domibus sine Episcopi licentia celebrandi; atque ulterius Episcopum tanquam Sedis Apostolicae delegatum, contra inobedientes procedere posse, etiamsi exempti sint; nullum vero amplius esse privilegium, vel exemptionem, quae obstat, quaeque impediatur, quominus abusus tollantur.*

Pri-

Privilegia in corpore Juris clausa etiam sine speciali mentione a Trident. Synodo abrogata.

§. 30. Nihil autem valet ea, quae a quibusdam promouetur assertio, videlicet, Concilium Tridentinum Juris inclusum sit, etenim Sacrum Concilium Tridentinum si etiam derogare privilegiis consuevit, quae in corpore Juris inclusa sunt, nullam etiam de his expressam mentionem faciendae, sed simpliciter aliquid contrarium ipsis determinando, generali adjecta ad contraria privilegia derogatione, quemadmodum celebris Praesul Fagnanus in cap. Nonnulli n. 42. & seq. sub iii. de Rescriptis ample demonstrat.

Altaris viatici indultum pro locorum necessitatibus tantum conceditur.

§. 31. Quod si forte quis hoc unquam objiceret, concessum saepe ab Apostolica Sede fuisse, atque etiam nunc, post Tridentinum Concilium, altaris viatici usum concedi a Fraternitatibus vestris notum esse debet, hujusmodi privilegium in his locis concedi ubi Ecclesiae non sunt; aut si sunt, talis haereticorum potentia est, ut in eisdem catholici non sine gravi periculo ad audiendam missam convenire possint. Uno verbo praecise necessitati providetur: quo quidem, ut optime perspicuis, ab eo, de quo agimus, casu plane diversus est.

Tenor privilegii Fratrum Praedicatorum concessi, pro locis, in quibus Ecclesiae desunt, & Haeretici Catholicos opprimunt.

§. 32. Gregorii XIII. Decessoris nostri privilegium legit, quod anno 1580. Fratres Ordinis Praedicatorum Provinciae Polonicae concessit, quod Bullario Religiosae illius Familiae tom. 7. pag. 92. insertum est: *„In quibusdam civitatibus, oppidis, & locis Provinciae Polonicae tanta Haereticorum potentia, & impietas existit, ut Catholicos impune opprimant, nec isdem Catholicis missas in Ecclesiis, quarum raritas in illis partibus existit, audire tuto liceat. Nos supplicationibus tuis in hac parte inclinati, tibi, ac pro tempore existentis Ordinis Fratrum Praedicatorum Provinciae Polonicae Priori Provinciali, ut licentiam, & facultatem dicentis Professoribus altaria portatilia habendi cum debitis reverentia, & honore, super quibus in domibus nobilibus civium, & incolorum civitatum, oppidorum, & locorum dicte Provinciae, in quibus, vel Ecclesiae desunt, vel tanta est Haereticorum potentia, & impietas, ut impune opprimant, in locis ad hoc congruentibus, & honestis, per se ipsos missas in praesentia personarum Catholicarum celebrare possint, in casibus necessitatis tantum, ita quod eis ad culpam nequeat imputari, concedere valeatis, Apostolica auctoritate tenore praesentium de speciali gratia indulgemus.*

Decretum Clementis XI. de privilegiis Regularium, de usu Oratoriorum privatorum, de facultatibus Episcoporum discrete statuit.

§. 33. Legite item jam superius citatum Clementis XI. decretum, quod majoris etiam commoditatis vestrae gratia hic annexum vobis transmittimus; etiamsi, tum cum illud conditum fuit, praeter publicationem ejusdem Romae factam ad Ordinarios per loca, tam intra, quam extra Italiam transmissum fuisse sciamus. Ab ipso autem absque eo quod nostris rationibus, & animadversionibus Nos idem roborandum suscipiamus, (quod quidem facere nobis in proclivi esset, cum praes-

tantiorum, inter Pontifici Juris peritos, Auctorem assertionis ubique in promptu sint), manifeste cognoscere poteritis, subsistant nec ne amplius portatilis altaris privilegia, quae Regularibus concessa fuerunt, & num a Tridentino Concilio eidem fuerit derogatum. Cognoscetis, num permissum Regularibus sit, secundum in privato Oratorio cuipiam concessio missam celebrare, cum prima jam celebrata est, nec pro secunda hujusmodi missa peculiare indultum adest: cognoscetis, num in praedictis privatis Oratorii licitum eisdem sit, vel ante auroram, vel post meridiem, missam celebrare eandem possint diebus iis, qui in indulto excipiuntur. Cognoscetis demum, num exemptione non obstante, contra delinquentes procedendi potestas vobis sit. Licet autem nulla omnino hujusce rei necessitas sit, illud Nos in praesentia decretum confirmamus, ac Fraternitatum vestrarum cura committimus, ut pro exacta ejusdem observantia invigiletis; cum minime commendatione dignum sit ad Sedem Apostolicam recurrere, & inconvenientia exponendo, nisi prius adhibita cum vigore ea remedia sint, quae ab ipsa Apostolica Sede contra hujusmodi inconvenientia subministrata fuerunt.

Regularibus non licet, contradicente Episcopo, exorcizare, etiam in propriis Ecclesiis, & canobis.

§. 34. In eo, qui ad Nos factus est, recursus, alterius etiam inconvenientis mentio fit, quod scilicet sine licentia vestra Regulares exorcizant; de hoc tamen nihil dicitur, utrum per vos, aut in synodis vestris, aut in vestris aedictis decretum fuerit, ne ullus Sacerdos, vel Secularis vel Regularis exorcizare audeat, sive in sua, sive in aliena Ecclesia, sive intra, sive extra conuobium, quin prius a vobis approbatus sit; atque ita, quin ante licentiam a vobis obtinerit. Hoc illud est, quod praestari debet, quodque ab Episcopis praestari solet, quemadmodum apud Clericatum de Sacramentis Ordinis dectis. 19. num. 42. ubi Episcopales Synodos affert, videre licet. Quod si nihilominus, postquam a vobis, tam in hac materia, quam in alia Oratoriorum privatorum, quantum in vobis est; praestitam fuerit, vestra nihilominus praepcepta violabuntur, ac poene a vobis impositae, & inflictae negligenter; nequaquam certe Nos officio nostro desitimus, ut totam auctoritatem nostram in favorem vestrum interponamus; cum nihil antiquius Nobis sit, quam ut Episcoporum, qui Fratres Nostris sunt, jura sarta tecta serventur. Interim tam Fraternitatibus vestris, quam populis curae vestrae commissis Apostolicam benedictionem peramanter impartimur. — *Dat. die 2. Junii 1751. Datum ex Arce Gandulphi die 2. Junii 1751. Pontificatus nostri anno undecimo.*

ORDO, ORDINARE.

ARTICULUS I.

Quoad ea, quae concernunt Ordinis in genere, & in specie essentiam, numerum, institutionem, materiam, & formam.

SUMMARIUM.

- 1 Ordo sumitur dupliciter, & quomodo.
- 2 Ordo quid sit.
- 3 Ordines secundum Theologos magis communiter sunt septem, & enumerantur.
- 4 Ex aedictis septem Ordinibus quatuor primi nuncantur.

Brevia quaelibet, Oratorii concessionem concernentia, si in Supremo Castellae Senatu praesentari non debeant ad Regium aequatur obtinendum, siquidem inter excepta numerentur, coram Ordinario tamen omitti haud debet sede plena eorum praesentatio (1).

(1) Vid. verb. Altare, & Sedes vacans.

pañit minores, & non Sacri, & tres ultimi nuncupantur majores, & Sacri, & quare.

5 Subdiaconatus in primitiva Ecclesia non connumerabatur inter Ordines Sacros, bene tamen nuncupatur, quia ministerium officii sui habet.

6 Secundum autem Canonistas magis communiter sunt novem, & assignantur.

7 Et hoc non sine mysterio, sed ad formam Cælestis Hierarchie, & juxta novem Ordines, seu Choros Angelorum.

8 Quod prima Tonsura non sit Ordo proprie dictus, neque Sacramentum, qui Doctores teneant.

9 Adducitur pro hac sententia fortis textus ex cap. Illud 1. dist. 77.

10 Adducitur etiam ad id varii textus Concilii Tridentini cum declaratione Sacrae Congregationis ejusdem Concilii.

11 Oppositam sententiam, scilicet quod prima Tonsura sit Ordo proprie dictus, qui Doctores teneant.

12 Adducitur pro hac sententia satis validus textus ex cap. Cum contingat 1. de etat. & qualitat. hom.

13 Canonistarum sententia videtur clare adhasisse Sixti in constitutione 91. incip. Sanctum, & Salutare.

14 Et hanc Canonistarum sententiam probavit etiam Sacra Congr. Episcop. & Regul.

15 Eandem sententiam apertius probavit Sacra Congr. Concilii.

16 Quod Episcopatus non sit Ordo proprie dictus, simpliciter, & adequate distinctus ab Ordine Presbyterali, qui Doctores teneant, & quem sit proprie dictum Sacramentum.

17 At vero Episcopatus probabilis est Ordo Sacramentatus ab Ordine Presbyterali realiter, & adequate distinctus.

18 Respondetur ad rationem adversariorum.

19 Omnes, & singuli veri Ordines sunt, verum, ac proprie dictum Sacramentum.

20 Per hoc tamen, quod singuli Ordines sint Sacramenta, non valet inferre, quod Sacramenta sint plurima, quia septem, quia omnes, & singuli Ordines constituantur unum dumtaxat Sacramentum Ordinis, & sic unitate Ordinationis, & finis.

21 Ita etiam characteres particulares singulorum Ordinum, & simul cum intentione debita ministerium gradus illius aliquo signo visibili representant, ex institutione divina efficaciter signans gratiam præminentem, qua ordinatus dignè aliquod ministerium exequatur.

22 Prima Tonsura, qua secundum Theologos non est Ordo sed dispositio ad Ordines, definitur.

23 Secundum Canonistas, qui tenent primam Tonsuram esse Ordinem, aliter definitur.

24 Quenam sit materia, & forma primæ Tonsuræ secundum Canonistas.

25 Dicitur notanter secundum Canonistas, quia secundum Theologos cum prima Tonsura non sit Ordo, non constat materia, & forma proprie dicta.

26 Prima Tonsura secundum Canonistas est ex institutione Christi, tradente Apostolo Petro, in Ecclesiam derivata.

27 Secundum Theologos autem prima Tonsura est ex institutione Ecclesie, & assignatur occasio, seu motum hujus institutionis.

28 Ostiariatus quid sit.

29 Que ejus materia, & forma.

30 Quando fuerit institutus.

31 Lectoratus quid sit.

32 Que ejus materia, & forma.

33 Quando fuerit institutus.

34 Exorcistatus quid sit.

35 Que ejus materia, & forma.

36 Quando fuerit institutus.

37 Acolytatus quid sit.

38 Que ejus materia, & forma.

39 Quando fuerit institutus.

40 Subdiaconatus quid sit.

41 Que ejus materia, & forma.

42 Quando fuerit institutus.

43 Diaconatus quid sit.

44 Que ejus materia, & forma.

45 Quando fuerit institutus.

46 Adducitur, & solvitur notabilis obiectio de materia Subdiaconatus, & Diaconatus, ad n. 47.

47 Presbyteratus quid sit.

48 Que ejus materia, & forma.

49 Quando fuerit institutus.

50 Episcopatus quid sit.

51 Que ejus materia, & forma.

52 Quando fuerit institutus.

53 Contactus physicus materia remota cujusque respectivo Ordinis est necessarius necessitate præcepti.

54 An autem sit etiam necessarius ad valorem Ordinis, concluditur affirmative, ad n. 66.

55 Sufficit tamen contactus physicus mediatus.

56 At non sufficit contactus moralis.

57 Adducitur, & solvitur obiectio.

58 Afferitur, & solvitur instantia prima responsione, ad n. 61.

60 Quoties rationabile dubium emergit de valore Sacramenti, reiterandum est sub contradictione.

61 Afferitur secunda responsio ad supradictam instantiam.

62 An sit necesse ad valorem Ordinis, ut contactus materie fiat simul physice cum prolatione forme, ad n. 65.

66 Episcopus ordinans debet per seipsum porrigere materiam tangendam ab ordinandis.

67 Afferitur compendiosa conclusio doctissimi Patris La Croix.

68 Additur, ex aliena manu.

Ordo sumitur dupliciter. Primo velut active sumitur Ordo pro ipsa actuali Ordinatione, seu actione, qua alicui confertur Ordo, seu potestas aliqua spiritualis in Ecclesia circa Eucharistiam, & hoc modo acceptus Ordo est unus ex Sacramentis novæ legis. Secundo quasi passive sumitur Ordo pro statu, seu gradu potestatis, & ministerii sacri circa Eucharistiam, & hoc modo acceptus Ordo non est Sacramentum, sed est effectus, & res Sacramenti, seu Sacra Ordinationis. Sic v.g. Presbyteratus sumitur, vel pro ipsa actuali Ordinatione alicujus in Presbyterium, & sic est Sacramentum, vel pro gradu, seu potestate Sacerdotali, quam quis acquisivit vi Ordinationis sue in Presbyterium, & ratione cujus potest valide consecrare, & absolvere, & hoc modo Presbyteratus non est Sacramentum, sed potius effectus, seu quid consequens ad Sacramentum Ordinis Presbyteratus jam peractum, & sibi collatum: unde, ut vides, gradus, status, seu potestas Sacerdotalis est res permanens, & Sacramentum vero Ordinis Presbyteratus, seu ipsa actualis Ordinatione in Presbyterium est res transiens; & sic salva proportionem dic de aliis Ordinibus.

Ordo, seu Sacra Ordinatio est "Sacramentum novæ legis initerabile, quo subiecto capaci cum impressione characteris spiritualis potestas confertur ad Sacramentum Eucharistie consecrandum, aut circa illud ministrandum." Est in re communis. Et convenit cum illa longiore definitione, quam tradit Scotus in 4. dist. 24. quest. unic. §. De tertio, dicens: "Ordinatio est institutio alicujus in gradu Ecclesie præminentem, cui convenit aliquod ministerium circa Eucharistiam exhibendum, facta à Ministro idoneo certa verba profertente, & simul cum intentione debita ministerium gradus illius aliquo signo visibili representant, ex institutione divina efficaciter signans gratiam præminentem, qua ordinatus dignè aliquod ministerium exequatur."

Ordines secundum Theologos magis communiter sunt septem, scilicet Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolytatus, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, seu Sacerdotium. Ita Magister sententiarum in dict. dist. 24. & alii passim.

Et quamvis omnes dicti septem Ordines sint aliquid Sacrum, deputatumque ad cultum divinum; tamen quatuor primi nuncupantur *Minores*, & non *Sacri*, tres

ultimi dumtaxat dicuntur *Majores*, & *Sacri*, ut habetur in cap. A multis 9. de etat. & qualitat. Primi quatuor dicuntur *Minores* ob minus, & remotius officium, ad quod circa Eucharistiam exercendum deputantur; & non *Sacri*, non per hoc, quod quasi nihil sacrum sint, aut continent, sunt enim & ipsi verum Sacramentum, prout colligitur ex Concilio Florentino in decreto Unionis, & Tridentino sess. 23. cap. 2. & Canon. 2. & tenent omnes: sed dicuntur non *Sacri* ad differentiam Ordinum Majorum, qui per excellentiam ob rationes mox afferendas appellantur *Sacri*, & ipsis Ordinibus Minoribus tales rationes non competunt. Tres autem ultimi dicuntur *Majores*, & *Sacri*. Primo ex eo, quod per eos ordinati ad majus, & proximius officium circa Sacram Eucharistiam exercendum deputantur: Sacerdos scilicet ad Sacram Eucharistiam consecrandam, Diaconus ad eam dispensandam, & tractandam in vasis, & Subdiaconus ad ejus materiam subministrandam. Scotus in 4. dist. 24. art. 2. lit. D. ut ex ipso notat Mastrius theolog. moral. disp. 9. num. 5. & alii passim. Et secundo ex eo, quod in Ecclesia Latina dicti tres Ordines Sacri habent annexum votum perpetuæ castitatis, & obligationem recitandi divinum officium, quibus homines specialiter Deo consecrantur. Sic Doctores communiter.

Faendum tamen est, quod Subdiaconatus in primitiva Ecclesia non fuerit connumeratus inter Ordines Sacros, ut expresse habetur in cap. Nullus in Episcopum 4. dist. 60. ubi dicit Urbanus I. "Sacros autem Ordines dicimus Diaconatum & Presbyteratum, hos siquidem solos primitiva legitur habuisse Ecclesia." & refertur in cap. A multis 9. de etat. & qualitat. ibi: "Siquidem Urbanus Papa primus decrevit, ut nullus in Episcopum, nisi in Sacris Ordinibus religiose vivens inventus fuerit, eligatur; Sacros inquit Ordines Diaconatum dicimus, & Presbyteratum, hos siquidem solos primitiva Ecclesia legitur habuisse; & verè Subdiaconus licuit habere uxores usque ad tempora Gregorii primi, ut patet in cap. Ante triennium 1. dist. 31. ubi cum olim promoverentur Subdiaconi, non promissa continentia, & licite uterentur uxoriibus, & beneficiis, & Pelagius Papa postea edidisset constitutionem, in qua præcisè prohibuit, ne Subdiaconi suis uxoriibus commiserentur; Gregorius illius successor revocavit illam constitutionem tamquam duram, & incompetentem, statuitque, ut Subdiaconi, qui tunc erant, invit non cogentur, ac in futurum nemo ad Subdiaconatum promoveretur nisi continentiam voveret, ut notat Fagnan. l. 1. decretal. in cap. Nuper 4. de bigamis non ordinandis num. 33. Hinc ex tunc Subdiaconatus pro Sacro Ordine usque nunc fuit ab omnibus semper habitus, ut expresse habetur in cap. Miramur 7. de servis non ordinandis, ibi: "Nam licet Sacer Ordo non reputaretur in Ecclesia primitiva; tamen à constitutione Gregorii, atque Urbani secundum moderna tempora Sacer gradus minime dubitatur." Et hoc etiam decimum habetur in cit. cap. A multis 9. de etat. & qualitat.

Secundum autem Canonistas magis communiter Ordines sunt novem, videlicet septem mox assignati, & prima Tonsura, ac Episcopatus, de quibus omnibus fit mentio in cap. Cleros 1. dist. 21. sequentibus verbis: Quorum (Clericorum gradus, & nomina sunt hæc) Ostiariatus, Psalmista (per hunc intelligendo cum Glossa ibidem initium prima Tonsura) Lector, Exorcista, Acolytus, Subdiaconus, Diaconus, Presbyter, Episcopus. Et hoc non sine mysterio, sed ad formam cælestis Hierarchie, & juxta novem Ordines, seu Choros Angelorum. (Vid. lit. E. pag. 246. col. 1.)

Quod prima Tonsura non sit Ordo proprie dictus, neque Sacramentum, tenet expresse Magister sententiarum, S. Thomas, S. Bonaventura, & Scotus in 4. dist. 24. quest. unic. in fine; & Theologi fere communiter; & ex Canonistis tenet Archidiaconus in cap. Cleros 1. dist. 21. num. 16. Bellæma ibid. num. 4. Vincentius cap. Cum contingat 11. de etat. & qualitat. præficiend. Pirhing. lib. 1. decretal. tit. 11. num. 1. Sanig. ibidem cap. 1. num. 9. Cardin. de Luca tom. 2. disc. 60.

de Regularibus n. 12. Aloysius Riccius in praxi fore ecclesiasticæ part. 3. resoluit. 234. num. 7. & 235. n. 2. Pigmatell. 1. 2. consult. 66. n. 11. & 1. 8. consult. 146. n. 7. cum aliis ibi citatis.

Et pro fundamento adducitur satis validus textus in cap. Illud 1. dist. 77. ubi Cyprius Papa sic expresse habet: "Ad Ordines Ecclesiasticos sic ascendant in Ecclesia, qui ordinari merentur, id est, si quis Episcopus esse meretur, sit primum Ostiarius, deinde Lector, postea Exorcista, inde sacretur Acolytus, demum vero Subdiaconus, deinde Diaconus, & postea Presbyter, & exinde, si meretur, Episcopus." Unde si, ut vides, Ostiariatus ponitur pro primo Ordine, clarum stat, quod nullus alius Ordo antecedit, arg. cap. Joseph 4. de verbor. signific. & l. Proximus 62. ff. eodem; adeoque prima Tonsura, quæ antecedit Ostiariatum, & est minor illo, non est Ordo proprie dictus, nec Sacramentum. Et concordat cap. A Subdiacono 5. dist. 93. ubi distinctè enumerantur singuli Ordines, & gradus Ecclesie, & tamen nulla fit mentio primæ Tonsuræ, seu Psalmistatus; sed fieri non potuisset, si esset proprie Ordo.

Et omissis brevitate gratia, variis aliis sacris canonibus, qui videri possunt apud Fagnanum in cap. Cum contingat 11. de etat. & qualitat. ad num. 13. ad 35. colligitur etiam clare ex variis textibus Concilii Tridentini, & signantur in cap. 2. sess. 23. de Sacramento Ordinis; ubi enumerat singillatim omnes Ordines, nec tamen inter eos reponit primam Tonsuram; immo non solum non reponit inter Ordines ipsam primam Tonsuram, sed insuper hanc aperte ab Ordinibus sacernit, separatim ipsam ut quid diversum ab illis, & tamquam quid prævium ad eos referendo, ibi: Ita distribuitur, ut qui jam clericali Tonsura insigniti essent, per Minores ad Majores ascenderent. Et similiter primam Tonsuram tamquam quid diversum ab Ordinibus sacernit expressis verbis cap. 2. sess. 14. de reformat. ibi: "Ad aliquos Sacros, aut Minores Ordines, vel primam Tonsuram promovere &c." & in cap. 6. sess. 23. de reform. ibi: "Nullus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus." Ubi, ut vides, Concilium utitur dictione alternativa, quæ ponitur inter diversa. Et quod talis fuerit mens ipsius Concilii, scilicet primam Tonsuram inter Ordines non connumerari; pluries declaravit Sacra Congr. dicti Concilii interpres, ut refert Fagnan in cit. cap. Cum contingat num. 37. & 38. de etat. & qualitat. præficiend.

Oppositam tamen sententiam, scilicet quod prima Tonsura sit Ordo proprie dictus, tenet expresse Glossa in cit. cap. Cleros 1. dist. 21. verb. Psalmista, & in cit. cap. Cum contingat 11. de etat. & qualitat. verb. Abbat; & Abbas ibid. num. 1. Joann. Andreas n. 12. Hostiens. num. 2. Butrius num. 6. & latissime Fagnanus num. 45. & sequentibus, dicens hanc esse communem Canonistarum; & ex Theologis eidem ad stipulari Majorem in 4. dist. 23. quest. 1. col. 2. Joannem Echium in homilia de ordinibus, Angelum in verb. Ordo primo num. 1. & Clericalem Tonsuram vocare ordinem Alcuinum lib. de divinis officiis cap. 33. in 3. tom. Bibliothecæ Sacrae. Quam etiam inquit Fagnanus ibidem) secuta est Rotæ multoties, & præsertim dec. 731. n. 5. & 6. part. 1. divers. & dec. 502. p. 5. recent. n. 5.

Et pro fundamento hujus sententiæ adducitur pluri Sacri Canonibus, varietate non spernenda rationes, quarum universim viginti duas afferit Fagnanus loc. cit. num. 46. ad 118. & deinde à num. 119. ad 135. respondens ad fundamenta adversariorum. Præcipuum autem, & satis validum fundamentum desumitur ex cit. cap. Cum contingat 11. de etat. & qualitat. præficiend. ubi expresse legitur definitum, quod per primam Tonsuram juxta formam Ecclesie datam, Clericis Ordo confertur; adeoque cum clara habeatur decisio Juris pro sententia Canonistarum, standum est iuris Canonis, & non expositioni, & interpretationi Theologorum dicentium, quod ibi, & alibi sumatur Ordo solum large, & improprie: nam verba, cum possunt, debent in-

intelligi secundum suam propriam significationem; leg. Non aliter 69. ff. de legatis 3. (Consonat leg. 24. tit. 12. part. 5. tit. 28. tit. 9. part. 6. & 5. tit. 33. part. 7.) Tum quia Papa Innocentius III. fuit specialiter ibi interrogatus a Rhotomagensi Archiepiscopo: An Clericus Ordo in Tonsura hujusmodi (id est, per Abbatem, Benedictione suis Regularibus collata) conferatur? & ad hanc interrogationem ipse Pontifex respondit sine alia limitatione affirmative; nempe quod per primam Tonsuram juxta formam Ecclesie datam à talibus Clericis Ordo conferatur. Atqui hæc responsio simul, & decisio Apostolica fuisse inepta, si nomine Clericis Ordinis voluisset intelligi dumtaxat Ordinem large, & improprie dictum, cum responsio debeat correspondere interrogationi; leg. Stipulatio 1. §. 1. & 2. ff. de verborum obligationibus, leg. 15. qui 12. §. 10. ff. quod vi, aut clam; cap. Inter dilectos, juncta Glossa verb. Petitionis, de fide instrument. (tit. 11. pag. 5.)

13 Canonistarum sententia videtur clare adhasisse Sixtum V. in constitut. q. incip. Sanctum, & Salutarem; ubi primam Tonsuram appellat clericalem characterem, ibi: Ad suscipiendum clericalem characterem, alioque ordine; si enim per primam Tonsuram insignitur quis clericali characterem, stat clarum; quod prima Tonsura est Ordo Sacramentalis, ut aperte indicat illa dictio alioque, cum ex propria vocabuli significatione dictio alius stet implicative; & sic repetitiva similium; Clement. 2. de celebrat. missar. & Glossa in cap. Hinc etenim verb. Alitarum agi dist. Idipsum etiam videtur innuere Concil. Trident. sess. 23. cap. 2. de Sacramento Ordinis illis verbis: Qui jam Clericali Tonsura insigniti essent, ubi per ly insigniti, designatur impressio characteris in anima recipientis Tonsuram, ut suadent similia verba Apostoli impressionem characteris denotantia; 2. ad Corinth. 1. ibi: Qui unxit nos Deus, qui & signavit nos. Et ad Ephes. 1. ibi: in quo signati estis Spiritu promissionis Sancto. Unde etiam prima Tonsura ad instar ceterorum Ordinum est interabilis, ut censuit Sacra Congregat. Concilii apud Fagnan. loc. cit. num. 118. & tenent etiam Theologi; tum quia nullum Sacramentum prærequirit de necessitate præcepti characterem Confirmationis, nisi Sacramentum Ordinis, Sanctus Thomas in 4. dist. 24. q. 1. art. 2. quest. 8. & alii; sed prima Tonsura requirit characterem Confirmationis, ut statuit Trident. sess. 23. cap. 4. de reform. Ergo Tonsura est Ordo Sacramentalis.

14 Et hanc Canonistarum sententiam probavit etiam Sacra Congregat. Episcoporum & Regularium, nam, ut refert Fagnanus loc. cit. n. 117. cum ei relatum fuisset Episcopum Cavensem declarasse quemdam Clericum primam Tonsuræ fori privilegio privatum; eo quod Tonsura non imprimeret characterem, Sacra Congregatio binis literis videlicet 12. Maji 1620. & 16. Novemb. 1621. eidem Episcopo injunxit, ut decretum illud revocaret, & obliteraret, si in eo contineretur declaratio, quod prima Tonsura characterem non imprimeret, & impostura à similibus declarationibus abstineret.

15 Eandem sententiam apertius probavit Sacra Congregat. Concilii Siquidem consulta: an Abbas habens jurisdictionem quasi Episcopalem, si aliis, quam Regularibus sibi subditis, primam Tonsuram conferret, censureret saltem impressis characterem; adeo ut taliter tonsuratus, non iterum tonsurari deberet? Respondit impressum esse characterem; & ita tonsuratum tonsurari iterum non debere. Hactenus Fagnan. loc. cit. numer. 117. & 118. ubi postea sub num. 132. subjungit; quod cum Sacra Congregat. dixit, Tonsuram à Concilio non haberi pro Ordine, seu Concilium primam Tonsuram non connumerare inter Ordines juxta notata supra n. 8. in fine, voluit dicere, Concilium non definivisse Tonsuram esse Ordinem, & ideo illam non comprehendisse explicitè Minorum Ordinum appellatione; & certe si Concilium hoc definivisset, Congregatio ejusdem Concilii interpres non declarasset in Clericali Tonsura imprimi characterem, prout declaravit apud ipsum Fagnanum loc. cit. n. 118. & patet ex adductis hic in principio hujus num.

Quod Episcopatus non sit Ordo proprie dictus simpliciter, & adæquate distinctus ab Ordine Presbyterali, docent omnes illi Theologi, qui tenent ordines esse tantum septem; & fundamentum præcipuum, & ratio hujus sententia est, quia per omnem ordinem conferuntur potestas in Corpus Christi verum, & ordines distinguuntur per diversas potestates, & Ministeria in ordine ad Sacramentum, & Sacrificium Corporis, & Sanguinis Christi; atqui per Episcopatum non conferuntur ulla specialis, & distincta potestas in Corpus Christi verum, cum Episcopus nullam habeat potestatem in Corpus, & Sanguinem Christi, quam non habeat quilibet Presbyter, seu Sacerdos; ergo Episcopatus non est Ordo proprie dictus simpliciter, & adæquate distinctus ab ordine Presbyterali.

17 Ac vero Episcopatus probabilis est Ordo Sacramentalis ab Ordine Presbyterali realiter, & adæquate distinctus. Sic Hostiensis in cit. cap. Cum contingat n. 6. de estate & qualitate, quem ibi sequuntur Joannes Andreas, Butrus, Cardinalis Ancharanus, Abbas, & ceteri omnes Canonistæ, Glossa in proam. Sexti decretal. verb. Episcopus, Gloss. unic. in cap. Sollicitudo; & ubi etiam præposit. num. 4. dist. 12. Gloss. in Clement. In plerisque verb. Aliquid, de election. Præpositus in cap. Cleros 1. dist. 21. num. 9. Fagnan. in cap. Requisivit 1. de ordinatis ab Episcopo, qui renuntiat Episcopatu, & ibi Canonistæ communiter, teste Cardin. ibid. n. 1. Barbos. de offic. & potest. Episcop. part. 2. allegat. n. num. 18. ubi pro hac sententia citat plussquam 18. etiam ex Theologis, quos sequuntur alii moderniores cum La-Croix lib. 6. part. 2. num. 2209. Sporer tom. 3. part. 1. cap. 5. sect. 2. num. 27. Henno tom. 2. tract. 7. de Sacramento Ordinis quest. 3. conclus. 2. Aversa q. 2. sect. 7. Illung. num. 18. aliique plures contra torrentem aliorum Theologorum, vide verb. Episcopatus à n. 1. ad 5. ubi late probatur hæc sententia.

18 Quinimo nullus fere hodie inter Theologos reperitur, qui Episcopatum verum esse ordinem, eumque à Presbyteratu distinctum, inficietur. Ad rationem autem adversariorum, quando dicunt, quod per Episcopatum non conferuntur ulla specialis, & distincta potestas in Corpus Christi verum; cum Episcopus nullam habeat potestatem in Corpus, & Sanguinem Christi, quam non habeat quilibet Presbyter, seu Sacerdos; responderetur negando tum id absolute, quia Episcopatus mediate saltem dicit specialem, & distinctam potestatem in Corpus Christi verum, quatenus constituit legitimos Eucharistia Ministros ipsos Presbyteros, seu Sacerdotes; si enim Diaconatus est Ordo, quia continet potestatem serviendi Sacerdoti, quare non erit Ordo Episcopatus, qui continet potestatem ordinandi Sacerdotem? Tum quia Episcopatus continet specialem, & distinctam eminentiorem potestatem ad exercendas actiones Sacramentales, quas simplex Sacerdos exercere non potest, nimirum conferendi Sacramenta Confirmationis, & Ordinis.

19 Omnes, & singuli veri Ordines sunt verum, ac proprie dictum Sacramentum. Communis inter Catholicos. Et quidem quod Presbyteratus sit verum Sacramentum novæ legis à Christo Domino institutum est de fide in Concil. Trident. sess. 23. canon. 3. ibi: "Si quis dixerit, ordinem sive Sacram ordinationem non esse verum, & proprie Sacramentum à Christo Domino institutum, anathema sit." Quod autem ceteri alii veteri Ordines sint vere, & proprie Sacramenta novæ legis, colligitur ex Concilio Florentino in decreto Unionis, ubi postquam dixit, Ordinem in genere esse Sacramentum, ponit sub Ordine, tamquam speciem sub genere, Diaconatum, Subdiaconatum, & reliquos; quod autem convenit generi, convenit & speciei, adeoque si ratio Sacramenti competit Ordini ut sic, competit etiam Diaconati, Subdiaconati, & reliquis veris Ordinibus. Quod & clarius desumitur ex Concilio Tridentino cit. sess. 23. Canon. 3. ubi, ut patet ex propriis verbis supra adductis, tradit indefinite, Ordinem esse verum Sacramentum, ibi: Si quis dixerit Ordinem, sive Sacram Ordinationem, non esse verum, & proprie Sacra-

cramentum &c. adeoque omnis verus Ordo est Sacramentum; dicendo enim Ordo est Sacramentum, censetur dicere: Omnis Ordo est Sacramentum, cum proposito indefinita æquivalente universali; tum quia singuli Ordines habent suam propriam materiam, & formam, imprimuntque suam specialem ac diversum characterem ab aliis, ac sunt omnes irreiterabiles, quod aperte demonstrat, omnes, & singulos esse vere, & proprie Sacramenta.

20 Per hoc tamen quod singuli Ordines sint Sacramenta, non valet inferre, quod Sacramenta sint plura quam septem per illam vulgarem argumentationem, quod si singuli Ordines sunt Sacramenta, ergo universim sunt plura Sacramenta quàm septem, nempe tredecim in sensu Theologorum admittentium septem Ordines, & quindecim in sensu Canonistarum admittentium novem Ordines. Non valet, inquam, sic inferre, quia quando dicitur Ergo universim sunt plura Sacramenta, quàm septem, distinguitur consequens: sunt plura quàm septem quoad speciem infamam, conceditur consequentia, & negatur absurditas: sunt plura quàm septem quoad speciem subalternam, seu genus proximum, negatur consequentia, quia omnes Ordines constituunt unam solam speciem subalternam Sacramenti in genere, & in ordinaria Sacramentorum divisione, & numero, omnes, & singuli Ordines continentur sub unico membro, seu sub unica ratione Sacramenti Ordinis ut sic, tamquam in sua specie subalternata Sacramenti in genere continente sub se species infimas sic inter se ordinatas, ut omnes reliqui Ordines referantur, seu ordinantur ad unum Presbyteratum tamquam complementum, & ad SS. Eucharistiam velut finem principalem, & sic omnes, & singuli Ordines constituunt unum dumtaxat Sacramentum Ordinis ut sic unitate Ordinationis, & finis, in quantum omnes ordinantur ad unum Sacerdotium, & SS. Eucharistiam.

21 Et hac eadem ipsissima ratione characteres particulares singulorum Ordinum insimul constituunt unum dumtaxat characterem totalem, & completum Ordinis ut sic; ita Doctores communiter.

22 Prima Tonsura, quæ secundum Theologos non est Ordo, sed dispositio ad Ordines; definitur, quod sit signum distinctivum Ministrorum Ecclesie à plebe communi; sic in re communis Theologorum. Secundum Canonistas a utem, qui tenent primam Tonsuram esse Ordinem, definitur, quod sit potestas, per quam Tonsuratus potest officium canere in Ecclesia Dei. & redditur capax beneficii ecclesiastici, & privilegiorum Clericalium; sic in re communis Canonistarum, arg. cap. Psalmista 20. dist. 23. & Pontifical. Roman. tit. de degradatione, ubi cavetur, quod Episcopus dicat Clerico degradando: Quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere complevistis; ideo officium cantandi in Ecclesia Dei à te amovemus.

24 Materia remota primæ Tonsuræ secundum Canonistas est superpellicium, proxima autem est traditio, & acceptatio ipsius superpellicei. Forma sunt illa verba prolata ab Ordinate, Induat se Deus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia, & Sanctitate veritatis; Sic Fagnanus lib. 1. decretal. in cap. Cum contingat 11. de estate & qualitate. num. 86. Reiffenstuel lib. 1. decret. tit. 11. num. 20. & alii passim; seu secundum Abbatem, & Hostiensem in cit. cap. Psalmista, ibi: Vide, ut quod ore cantasti, corde credas, & quod corde credideris, operibus compleas. Dicitur autem, secundum Canonistas, quia secundum Theologos, cum prima Tonsura non sit Ordo, non constat materia, & forma proprie dicta, & secundum ipsos abscisso capillorum fiat loco materie, & loco forme stent verba illa à Præloato Tonsurante, & à Tonsurando simul prolata: Dominus pars hereditatis meæ, & pars mea Deus in æternum.

26 Prima Tonsura secundum Canonistas est ex institutione Christi tradente Apostolo Petro. In Ecclesia derivata; colligitur ex Concilio Triburiensi cap. 2. tit. 7. Conc. pag. 151. col. 2. in impressione Parisiens. ubi sic legitur: "Si quis irreverens timorem Domini post-

ponens in servos ejus servare præsumperit, quos ipse præ ceteris sibi segregavit, & coronæ suæ similitudinem tradente Apostolorum Principe gestare fecit, sortemque illorum se constituit, sicut de iis scriptum est: Ego hereditas eorum, & Dominus hereditatis mea est." Cujus rei etiam fit mentio in Epistola Aniceti Papæ relata in cap. Prohibere 21. dist. 23. & S. Isidorus lib. 2. de Offic. Ecclesie cap. 4. scribit, hunc usum, Tonsuræ in Ecclesiam Evangelicam, & personas ecclesiasticas fuisse derivatum ex Tonsura Nazaræorum, qui in lege veteri radebantur in signum ejusdem devotionis, & hoc ritu fuisse tonsos Ezechielem, ut dicitur cap. 5. sue Prophetie, & Priscillam, Aquilam, & Paulum in Actibus Apostolorum cap. 18. ut quemadmodum Nazaræi in veteri lege divino cultui mancipati crine præciso innovabantur, sic etiam Clerici eodem ritu suam innovationem denotent; unde ex hujusmodi antiquitate colligunt Canonistæ primam Tonsuram non ex institutione Ecclesie, sed divina traditione ad nos pervenisse, ac proinde Sacramentum esse; Fagnan. loc. cit. n. 84. & alii Canonistæ passim.

27 Secundum Theologos autem prima Tonsura est ex institutione Ecclesie, & occasione hujus institutionis refert S. Germanus in Theorica rer. Eccl. prout habetur in tom. 4. Bibliothecæ antiquorum PP. quod cum Divus Petrus Antiochie Christum Crucifixum maximo cum ardore prædicaret, quidam perversi hostes nominis Christiani in ignominiam ejusdem capti illi abraserunt, ut in signum opprobrii abradi solebant rei publici criminis; unde postea factum est, ut illud, quod fuit factum in opprobrium, verteretur in gloriam; juxta illud S. Leonis Papæ sermone in Natali S. Laurentii, ibi: In honorem transierunt Triumphi etiam instrumenta Supplicii. Et ideo Ecclesia tantam cepit habere venerationem huius mysteriosæ Tonsuræ, ut, quamvis non desint aliæ considerationes ipsam receperit tamquam insigne proprium Clericatus. Sic, Petrus Patriarcha Antiochenus in Epistola ad Cæsarulum, quam refert Baronius anno 1054. num. 41. & Berninus tom. 1. histor. omnium hæresum fol. 24. his verbis: "Nos coronam in capite gestamus pro veneratione Principis Apostolorum Petri, super quem Dei Ecclesia est superædificata. Quod enim impij illi ad contumeliam illius Sacri excoigitaverunt, hoc nos pie ad gloriam, & honorem ipsius facimus."

28 Ostiarius est potestas, per quam ordinatus in Ostiarium potest recipere dignos, & excludere indignos ab Ecclesia, & eam custodire; sic in re communis. Materia remota sunt claves Ecclesie; materia proxima est traditio, & acceptatio dicarum clavium. Forma sunt verba prolata ab Episcopo: Sic ago quasi rationem Deo redditurus pro his rebus, que his clavibus recluduntur; communis. Ostiarius fuit institutus à Christo inchoative, & denotative quando ementes, & vendentes eiecit de templo, & complete, quando in ultima Cena dedit discipulis suis primam potestatem Sacerdotii.

29 Lecturatus est potestas, per quam ordinatus in Lecturatum potest legere Lectiones, & Prophetias, est in re Communis. Materia remota est liber Sacras Lectiones, & Prophetias continens; Materia proxima est ejusdem libri traditio, & acceptatio: Forma sunt verba illa ab Episcopo prolata: Accipe potestatem, & esto verbi Dei relator; Communis. Lecturatus fuit institutus à Christo inchoative, & denotative quando in medio seniorum Librum Isaie Prophete aperuit, & completa lectione Prophete, clausit, & dedit Ministris, & complete in ultima Cena, quando dedit Apostolis suis primam potestatem Sacerdotii.

34 Exorcistatus est potestas, per quam ordinatus in Exorcistam potest expellere diabolum, ne impediatur aliquem à sumptione Eucharistie; est in re Communis. Materia remota est Liber Exorcismorum; materia proxima est ejusdem libri traditio, & acceptatio. Forma sunt verba illa ab Episcopo prolata: Accipe, & commenda memoriam, & habe potestatem imponendi manus super Energumenos, sive Hæphtatos, sive Catechumenos. Exorcistatus fuit institutus à Christo inchoative

ve & denotative, quando tetigit aures surdi; & muti dicens: *Ephphetha, quod est aperire*, quando eiecit septem demonia de Maria Magdalena, & complete in d. ultima Cena.

37 Acolytatus est potestas, per quam ordinatus in Acolytum potest accendere lumina, & portare urceolos cum vino, & aqua; sic in re Communis. Materia remota est duplex partialis, una est candelabrum cum cereo extincto, alia sunt urceoli vacui; materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma etiam est duplex partialis, una sunt illa verba prolata ab Episcopo: *Accipe Cerofera cum cereo, ut scias te ad accendendam Ecclesie lumina mancipatum in nomine Domini*; alia partialis forma sunt illa verba: *Accipe urceolos ad suggerendum vinum; & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi in nomine Domini*. Acolytatus fuit institutus a Christo inchoative, & denotative, quando dixit: *Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vite*, & complete in d. ultima Cena.

40 Subdiaconatus est potestas, per quam ordinatus in Subdiaconum potest portare calicem cum vino ad altare, preparare necessaria ad Eucharistiam, & legere Epistolam; est in re Communis. Materia remota est duplex partialis, una est Calix vacuus sine vino, & Patena vacua sine Hostia, & alia est liber Epistolarum: Materia proxima est horum traditio, & acceptatio. Forma etiam est duplex partialis: una sunt illa prima verba prolata ab Episcopo: *Vide cuius ministerium tibi traditur, ideo te admoneo, ut ita te exhibeas, quod Deo placere possis*; alia sunt hæc secunda verba: *Accipe librum Epistolarum, & habe potestatem legendi eas in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*. Subdiaconatus fuit institutus a Christo, quando in ultima Cena dedit Apostolis primam potestatem Sacerdotii, & complete, quando post cenam linteo se præcinxit, & missa aqua in pelvium pedes discipulorum lavit.

43 Diaconatus est potestas, per quam ordinatus in Diaconum potest proxime Sacerdoti in ministerio altaris assistere, & Evangelium legere; sic in re Communis.

44 Materia remota est duplex partialis, una est manus dextera Episcopi imponenda super caput Ordinandi, alia est liber Evangeliorum; proxima autem est duplex partialis, una est impositio ipsius manus dextere facta ab Episcopo supra caput Ordinandi; alia est traditio, & acceptatio libri Evangeliorum. Forma autem est duplex partialis, una sunt illa verba prolata ab Episcopo: *Accipe Spiritum Sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo & temptationibus ejus, in nomine Domini*, alia sunt hæc secunda verba: *Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini*. Diaconatus fuit institutus a Christo, quando in ultima Cena Corpus, & Sanguinem suum dispensavit Discipulis, & complete, quando post Cenam suos Apostolos dormientes excitavit dicens: *Vigilate, & orate*.

46 Hic occurrit venit vulgari objectioni, quæ solet afferri contra assignatam materiam pro Subdiaconatu, & Diaconatu; solet enim objici, quod liber Epistolarum, & liber Evangeliorum non erant in primordio Ecclesie, & tamen ordinabantur Subdiaconi, & Diaconi; ergo nec liber Epistolarum est materia necessaria Subdiaconatus, nec liber Evangeliorum materia necessaria Diaconatus, quia si talis materia esset nunc necessaria, & essentialis pro dictis Ordinibus, fuisset etiam necessaria, & essentialis tunc, cum materia necessaria, & essentialis pro Sacramento Ordinis fuerit a Christo instrata, adeoque sit quoad substantiam invariabilis ab Ecclesia.

47 Ast responderetur, quod licet in primordio Ecclesie libri Epistolarum, & Evangeliorum non essent materia necessaria, & essentialis dicendorum Ordinum, cum tunc necdum extarent, tamen exposit fuerunt ab Ecclesia determinati pro materia necessaria; nec in hoc potest dici Ecclesiam mutasse, & variasse materiam a Christo institutam, sed solum determinasse in specie materiam a Christo in genere designatam; Christus enim instituit solum

materiam in genere, id est, positionem, seu traditionem alicujus rei sensibilis aptæ ad exprimendum Ordinem, qui confertur, at specialis ejus rei, seu signi sensibilis determinationem reliquit Ecclesie; quæ ad impositionem manuum, seu aliam materiam, quæ utebatur Apostoli in primordio Ecclesie, potuit addere, & decernere librum Epistolarum pro materia Subdiaconatus, & librum Evangeliorum pro materia Diaconatus, utpote magis apte, & clare exprimentes potestatem, & officium dicendorum respective Ordinum; sic Bellarminus de Ordine c. 9. in fine; Comitulus lib. 1. rei. mor. quest. 52. Card. de Lugo disput. 2. de Sacram. sect. 5. Gobat 2. 1. tract. 8. n. 51. Sporer loc. cit. n. 18. Petrus Marchantius in Tribunal. tit. 1. tract. 6. tit. 5. q. 2. Diana part. 10. tract. 11. resol. 65. cum S. Bonaventura; & aliis triginta ibi citatis; & sic plurimi alii.

Presbyteratus est potestas, per quam ordinatus in Presbyterum potest consecrare Corpus, & Sanguinem Christi, & remittere peccata Fidelibus; est in re Communis. Materia remota est duplex partialis, una est Calix cum vino, & Patena cum Hostia, alia sunt manus Episcopi imponendæ supra caput Sacerdotis: proxima etiam est duplex partialis, una est traditio, & acceptatio ipsius Calicis cum vino, & Patenæ cum Hostia; alia est ipsa ultima impositio manuum facta ab Episcopo super caput Sacerdotis. Forma etiam est duplex partialis, una sunt illa prima verba prolata ab Episcopo: *Accipe potestatem offerendi Sacrificium Deo misasque celebrandi, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini*. Alia sunt verba hæc: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt*. Presbyteratus in ordine ad consecrandum Corpus, & Sanguinem Christi fuit institutus a Christo, quando in ultima Cena panem, & vinum convertit in suum Corpus, & Sanguinem, dicens Apostolis: *Accipite, & comedite, hoc est Corpus meum. Hoc facite in meam commemorationem*. In ordine vero ad absolvendum Fideles a peccatis, quando post Resurrectionem dixit: *Quorum remiseris peccata, remittuntur eis &c.*

Episcopatus, qui ex dictis sub num. 15. probabilius est Ordo Sacramentalis ab Ordine Presbyterali realiter, & adæquate distinctus, secundum Communem Canonistarum, & plurimorum Theologorum: Est potestas, per quam ordinatus in Episcopum potest conferre Sacramenta Confirmationis, & Ordinis; id est, potest consecrare Sacramentum, & Oleum Sanctum &c. ac ordinare Sacerdotes, & Episcopos; est in re Communis. Materia remota est duplex partialis, una est liber Evangeliorum imponendus super cervicem, & scapulas consecrandi, alia sunt manus Consecratoris, & duorum assistentium Episcoporum imponendæ super caput consecrandi: proxima etiam est duplex partialis, una est ipsa libri Evangeliorum impositio super cervicem, & scapulas consecrandi, alia est ipsa impositio manuum Consecratoris, & duorum Episcoporum assistentium super caput consecrandi. Forma sunt illa verba, quæ dum ipsum electum Episcopum consecrant, profertur Consecrator, & duo Episcopi assistentes, videlicet: *Accipe Spiritum Sanctum &c. Fagnan. lib. 1. Decretal. in cap. Requisivit 1. de ordinatis ab Episcopo, qui renuntiavit Episcopatu num. 59. & alii. Episcopatus probabilis institutus fuit a Christo, quando Joann. cap. 21. num. 18. dixit Petro: *Pasce oves meas*. Fuit enim Petrus primus Episcopus a Domino institutus, & quidem Episcopus universalis Ecclesie: per dicta verba: *Pasce oves meas*, ut scribit Fagnan. loc. cit. num. 83. adducens cap. Considerandum 53. & c. Fidelior fructus 54. dist. 50. cap. Significasti 4. de elect. & Glossam in cap. Novo testam. 2. dist. 11. Aversa tamen q. 2. sect. 10. probabiliter dicit, institutum fuisse cum Sacerdotio. Vide La-Croix lib. 6. part. 2. n. 2207. ubi concludit, quod dicendum videtur, Ordines alios, utpote tendentes ad Sacerdotium, esse institutos, quando data est prima potestas Sacerdotii.*

Et, quæ de ordinum hierarchicorum materia & forma edisserit noster Auctor, jam pæne antiquata habentur

bentur a nostri temporis Theologis. Plures viri eruditi ostenderunt eam in manu impositione esse sitam, ut Morinus, Juvenin. Journely, ceterique recentiores, qui hac de re scripserunt. Confer inter ceteros Hallier. de Sacris electionibus, & ordinationibus part. 2. sect. 2. cap. 2. Etsi ad praxim quod attinet, nihil immutandum sit ex his, quæ a proprio auctorisque Ecclesie ritu præscribuntur.

Contactum realem & physicum materie remotæ cuiusque respective Ordinis esse necessarium necessitate præcepti Ecclesiastici, adeo ut sine dubio peccaret mortaliter, qui advertenter, & deliberate illum omitteret, est certissima, & communissima omnium Doctorum tam Canonistarum, quam Theologorum sententia, quia graviter delinqueret contra præceptum ac morem universali Ecclesie, & Rubricis Pontificalibus id præscribentes, & redderet, ac susciperet Sacramentum dubium.

An autem contactus realis, & physicus sit etiam necessarius ad valorem & essentiam Ordinis, adeo ut sine ipso sit invalida ordinatio, & non recipiatur Sacramentum, variant Doctores. Negativam sententiam tuerent Albertus Magnus num. 4. dist. 24. art. 34. ad 2. Vasq. disp. 348. num. 6. cap. 2. Henrici lib. 1. cap. 9. num. 11. Victorias, Armilla, Zambran. & alii citati, & sequuntur Layman lib. 4. tract. 9. cap. 5. num. 4. Reiffenstuel theol. moral. dist. 12. tract. 14. quest. 5. n. 68. Sporer tom. 3. part. 1. cap. 5. sect. 3. num. 35. Filiucius, Reginaldus, Dicastillus, & alii ab ipso allegati. sub n. 34. Diana part. 3. tract. 3. resol. 185. cum aliis ibi citatis, Molfesius tract. 2. cap. 1. num. 42. & alii. Immo aliqui ex ipsis, & signatur Vasquez, Layman, Gobat & Sporer loc. cit. volunt, nullum, nequidem morale contactum, requiri ad essentiam, & valorem Ordinis.

At vero affirmativam, quam nos sequimur, sententiam, nempe contactum physicum, & realem saltem mediatum requiri ad essentiam, & valorem Ordinis, & neque sufficere contactum morale, defendunt S. Thomas in 4. dist. 24. q. 1. art. 1. q. 5. ad 3. expresse dicens: *Tamen ipsa verba forma videntur ostendere, quod tactus materie sit de essentia Sacramenti, quia dicitur, accipe hoc, vel illud; Pontas tom. 2. verb. Ord. cas. 13. 14. & 15. Paludanus q. 1. art. 1. in fine, Silvester verb. Ordo 2. q. 5. Angelus ibid. 1. §. 7. Cajetanus tom. 1. epusc. tract. 26. Viguerius in inst. theol. cap. 16. §. 16. Mastrius theol. moral. disp. 19. num. 26. cum aliis ibi citatis, Felix Potestas tom. 3. part. 1. c. 1. n. 135. Mathezuc. Causula Confessorii lib. 4. c. 4. n. 13. Coninch. disp. 20. sub. 7. Valentia tom. 4. disp. 9. q. 1. punct. 5. Busembau lib. 6. part. 2. cap. 2. num. 2. La-Croix ibid. num. 2148. cum aliis ibi citatis, Henno tom. 2. tract. 7. disp. unic. de Sacram. Ordinis quest. 4. art. 3. conclus. 1. Bonacina de Sacram. Ordinis disp. 8. quest. unic. part. 3. numer. 11. testans de communi contra supra citatos. Est ratio est, quia juxta communem, & usitatam significationem verborum formæ *Accipe &c.* requiritur, ut is, qui dicitur accipere, ad minimum tangat rem oblatam; tum quia Pontificale Romanum in Rubr. de Episcop. consecrante sic expresse habet: *Moneat Ordinandos, ut instrumenta, in quibus character imprimitur, tangant, ut advertit Fagnanus lib. 1. Decretal. in cap. Cum venisset 1. de Sacra Unction. n. 34. quod ex perpetua Ecclesie praxi ab omnibus Episcopis observatur sollicitè requirendo, ut ab omnibus Ordinandis vere physice, & realiter tangatur materia tradita; quæ praxis per traditionem ex Christi institutione profecta esse videtur; tum etiam quia in quolibet Sacramento habente materiam, necesse est, ut suscipiens contingat illam, sicuti patet in Baptismo, Confirmatione, & aliis; adeoque &c.**

Fuit dictum notanter requiri contactum physicum saltem mediatum, quia certum est non exigi contactum immediatum cuiusque materie ad essentiam Sacramenti requisite: Præbyterandi enim nunquam tangunt immediate vinum contentum in Calice, quod tamen spectat ad materiam essentialem Sacramenti. Hinc si quis claves, urceolos, librum Epistolarum, & Evangeliorum,

Calicem &c. tangeret manu obvoluta chirotheca, strophilo, superpellico &c. non ideo esset irritus Ordo, quia communissime, & rectissime dicitur tangere, vel palpare hominem, qui eum apprehendit manu ut supra obvoluta; sic Doctores communiter, tradentes insuper non esse necesse ad valorem Sacramenti, quod materia tangatur utraque manu, sed sufficere si tangatur una tantum manu vel uno tantum digito, quia sic adhuc verificatur tactus, & qualibet res sufficiens est, & dicitur tacta. Immo etiam solis manus unguibus, quia ipsi pars digitus censentur, ut tradunt in terminis Card. de Lugo Res. moral. lib. 1. dub. 1. num. 8. Sporer loc. cit. num. 38. Gobat loc. cit. num. 62. La-Croix loc. cit. num. 2155. & alii, quia si solis unguibus quis laceret vultum alterius, vere dicitur eum tetigisse: nulla enim lex exigit, ut utraque manu tangatur materia; unde non debemus dicere, quod id requiratur ad valorem Sacramenti, cum sine ipso utriusque manus contactu salvetur forma Sacramenti, & auctoritas Scripture, vel Ecclesie nos non cogat ad ipsum requirendum; in praxi tamen tenendum est, quod materia tangenda sit nuda altera saltem manu. Insuper advertunt, & tradunt Filiucius tract. 9. num. 39. Busembau loc. cit. num. 2. La-Croix loc. cit. num. 2155. & alii, contactum faciendum esse utraque manu ex præcepto ad scrupulum vitandum.

Etiam notanter fuit dictum, non sufficere contactum morale, videlicet si quis manum extendat, & appropinquet materie, & non tangat illam seu inclinatione capitis, vel aliquo æquivalenti signo significet se materiam oblatam ab Episcopo acceptare, quia cum sententia nostra requirens ad valorem Sacramenti contactum physicum saltem mediatum, sit tutior sententia contraria docente sufficere contactum morale, non videtur posse tute illam sequi post damnatam ab Innocentio XI. propositionem primam, quæ dicebat, licitum esse in conferendis Sacramentis sequi sententiam probabilem, relicta tutiori, etiam quando agitur de valore Sacramenti. Unde ut refert Masrius disp. 19. theol. moral. num. 26. Clemens VIII. aliquos sic ordinatos ab Episcopo Sagientis sub conditione reordinari præcipit. Quod & docet Pontas verb. Ordines cas. 13. 14. 15. per text. in cap. Pastoralis 1. de Sacram. non iterand. ubi Innocentius III. statuit, quod caute supplendum (est), quod incaute fuerat prætermisum, & in cap. Presbyter 3. eod. tit. ubi Gregorius IX. decrevit, quod statuto tempore ad hujusmodi Ordines conferendos caute supplendum (est) quod per errorem exiit prætermisum.

Nec valet objicere, quod ex dictis duabus decretalibus colligitur potius, quod contactus physicus non sit de essentia Sacramenti, quia licet in ordinatione Subdiaconi fuerit omisa impositio manus, ut dicitur in cit. cap. Pastoralis: & etiam ut dicitur in cit. cap. Presbyter: fuerit omisa in ordinatione Presbyteri, & Diaconi dicta manus impositio, quæ, ut ibi, fit tactu corporali, id est, physico, adhuc in utroque loco statuitur, quod non sit Sacramentum iterandum, sed solum esse supplendum, quod incaute exiit prætermisum, quod clare indicat contactum physicum non requiri ad essentiam Sacramenti, aliter si ita requireretur, fuisset iterandum Sacramentum sine ipso collatum, utpote irritum & invalidum. Non valet, inquam, quia ibi Pontifex accepit verbum iterum in propria sua significatione, quatenus idem sonat, ac iterum conferre idem specie Sacramentum jam semel rite collatum. Non autem iterum confertur, quod nunquam rite fuit collatum, juxta illud cap. Veniens 3. de Presbytero non baptizato, ibi: *Non intelligitur iteratum, quod ambigitur esse factum, & illud cap. Solemnitates 16. de consecrat. dist. 5. ibi: Non monstratur esse iteratum, quod necitur esse factum, & illud cap. Si nulla 13. de consecr. dist. 4. ibi: Quod non ostenditur gestum, ratio non sinit, ut videatur iteratum. Et non dicitur actum, cum aliquid superest ad agendum, ut dicit expresse Glosa in cit. cap. Pastoralis verb. Permitti: per text. leg. penult. cod. ad Sylaniam, cap. Illud 15. & cap. Nihil 16. caus. 7. quest. 1. etiam id quod superest ad*

agendum, seu supplendum, dubitetur esse de substantia, quia generaliter quotiescumque dubitatur, an ali-

60 Neque valet instare, quod Pontifex in cit. cap. Pastoralis: pariformiter loquitur de manus impositione in Ordinatione Subdiaconi omnia, & de supplendo defectu balsami in Confirmatione non adhibiti, adeoque cum balsamum non sit de essentia materiae Confirmationis, neque manuum impositio, & contactus physicus cuiusvis respectiva materiae erit de essentia Ordinationis. Non valet, inquam, instantia. Respondetur enim primo, quod secundum nonnullos classicos Doctores, quos sequitur Barbosa in cit. cap. Pastoralis numero. Engel. ibid. num. 7. Reiffenstuel lib. 1. decret. tit. 16. num. 6. dictus textus incuria Libratorum sit corruptus, & vera litera ibi habeat Diaconatus pro ly Subdiaconatus, ut advertit Innocentius, prout etiam in duobus vetustioribus exemplaribus legi notat Glossa marginalis ibidem. Unde nec Papa, quando ordinat Subdiaconum, manum imponit, ut testatur Abbas in cit. cap. Pastoralis: nec Pontificale Romanum auctoritate Gregorii XIII. editum ullam in Ordinatione Subdiaconi manuum impositionem praescribit, & expresse dicitur in cap. Subdiaconus 15. dist. 23. quod Subdiaconus, cum ordinatur, non recipit manus impositionem, sed dumtaxat Diaconus, ut habetur in cap. Diaconus 11. ead. dist. 23. Hinc tenendo per supradicta, quod ibi legi debeat Diaconatus pro verbo Subdiaconatus, ne superflua videatur dispositio Pontificis, quod caute sit supplenda manuum impositio omnia in ordinatione Subdiaconi, ubi nullimode requiritur, respondetur, quod aequae, & iuste loquitur Pontifex pariformiter de supplenda impositione manus in Ordinatione Diaconi omnia, & de supplendo defectu balsami in Confirmatione non adhibiti, quia & impositio manus dexterae Episcopi cum illa verborum forma Accipe Spiritum Sanctum ad robur &c. est materia partialis Ordinis Diaconatus, sicuti & impositio manuum Episcopi sub illa verborum forma: Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata &c. est materia partialis Ordinis Presbyteratus caute supplenda procul dubio status temporibus, si fuerit praetermissa, ut disponitur in cit. cap. Presbyter: & admixtio balsami est pars materiae ad valorem Confirmationis essentialiter requisita, caute etiam supplenda, si fuerit omnia.

61 Quod enim impositio manuum sit de essentia Diaconatus, & Presbyteratus, colligitur etiam ex textu dict. cap. Presbyter: In quo supponitur, hos Ordines omnia manuum impositione non fuisse revera collatos, sed postea primum fuisse conferendos, ut patet ex illis verbis: Statuo tempore ad huiusmodi Ordines conferendos caute suppleendum, ut recte notant Pirhing lib. 1. Decret. tit. 16. num. 5. §. Notandum tertio in fine, Reiffenstuel ibid. n. 11. & sequenti. Tanner tom. 4. disp. 7. quest. 2.

dub. 3. n. 65. & alii. Et quod admixtio balsami sit de essentia Confirmationis, fuit probatum in verb. Confirmatio art. 1. n. 8. & 10. per Jura, Concilia, Decreta, & classicos Doctores ibi allegat. Quibus adde Mastrium theol. mor. dis. 17. n. 69. testantem ex declaratione Pauli III. & Pii IV. sufficere ad majorem commoditatem quodcumque balsamum etiam Indicum, ubi nascitur in magna copia: Layman lib. 5. theol. moral. cap. 2. num. 1. Henno tom. 2. tract. de Confirmat. disp. univ. quest. 3. conclus. 2. Hericex disp. 9. de Sacram. Confirm. quest. 2. num. 1. Frassen. ibid. num. 9. Pisigianum dis. 7. quest. 2. art. 3. Felic. Potest. tom. 1. part. 4. p. 3. num. 3015. Bonacin. de Confirmat. disp. 3. quest. univ. punct. 3. num. 2. Rosignol. de Confirmat. quest. 2. art. 1. conclus. 3. cum multis ibi allegatis, Bosco de Confirmatione num. 58. aliosque innumeratos communiter explicantes text. in cit. cap. Pastoralis, nempe quod in talibus non est aliquid iterandum, sed caute suppleendum, quod incaute fuerat praetermissum, respectu Confirmationis collatae cum simplici oleo sine admixtione balsami, modo supra explicato respectu Ordinationis factae sine impositione manuum, id est, quod non debeat tum iterari Sacramentum, eo quod supponatur sine parte suae materiae essentialis non fuisse collatum, & non dicatur iterari, quod nec semel quidem peractum est; sed caute esse suppleendum defectum privatim adhibendo Chrisma, eoque Confirmandum in fronte rursus inungendo, cum debita verborum forma, & intentione: ita tamen ut aliae caeremoniae accidentales, puta nova adhibitio Patris, alape, & huiusmodi semel solemniter adhibita, postmodum omitantur: sicut salvatur dispositio Innocentii III. in cit. cap. Pastoralis, & praaxis universalis Ecclesiae Sacramentum Confirmationis per Christum unctioem in fronte factam solite conferre, & damatio primae propositionis ab Innocentio XI. facta, & mens Concilii Florentini, S. Thomae, S. Bonaventurae, Scoti, Alensis, ac aliorum, non aliter per necessitate Sacramenti Confirmationis loquentium de balsamo, ac de oleo, teste Mastrio in 4. Sentent. disp. 2. quest. 8. num. 223. ubi num. 225. advertit, quod ipsemet Innocentius III. iam dixerat in cap. Veniens univ. de Sacra Unctione, Chrisma, quod ex oleo fit, & balsamo, esse huius Sacramenti materiam.

62 Quotiescumque autem rationabile dubium emergat de valore Sacramenti, id est, an illud hic, & nunc valide collatum fuerit, est reiterandum sub conditione, si fuerit invalidum, ut expresse statuitur in cap. De quibus 2. de Baptismo, ibi: De quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizantur his verbis praemis: Si baptizatus es, non te baptizo, sed si nondum baptizatus es, Ego te baptizo &c. Ex appositione enim talis conditionis, & praecavetur omni injuria Sacramenti, & omne praepudicium sacrilegae reiterationis evitatur. Ad nostrum propositum attendenda sunt tres aures illae regulae, quae universaliter in omnibus dubiis circa materiam, & formam Sacramentorum observandas esse tradit Scotus in 4. dist. 3. quest. 2. §. Tertio de forma: Prima est: Si possibilitas adest, via tutissima est eligenda. Secunda: Si non adest possibilitas, via tutissima proxima est tenenda. Tertia: Cessante impossibilitate, caute est suppleendum, quod impossibile prohibebatur.

63 Respondetur secundo ad instantiam, quod, retinendo textum, prout jaet in cit. cap. Pastoralis: ne videatur privata auctoritate variari textus ibi literalis sub verb. Subdiaconus per tot secula ab ipsis Summis Pontificibus toleratus, adhuc stat inconcussa nostra conclusio, dicendo, quod textus ibi non loquitur de impositione manuum consecratoria, quae non datur Subdiacono ex cit. cap. Subdiaconus: sed dumtaxat Diacono ex cit. cap. Diaconus: sed loquitur solum de quadam manuum impositione deprecatoria, quae est quadam benedictio, juxta Glossam in cit. cap. Pastoralis, verb. Impositione: & constat ex cap. Manus 74. caus. 1. quest. 1. quae fit etiam in Minoribus Ordinibus constitutis, ut habetur in cap. Quoniam 1. dist. 69. prout docent Abbas in cit. cap. Pastoralis §. Opponitur: Pirhing cit. cit. 16. num. 2. Reiffenstuel ibid. num. 7. Lay-

man loc. cit. n. 1. & plures alii. Sicut in utroque casu salvatur dispositio Innocentii III. in dict. cap. Pastoralis: quod sit caute suppleendum, quod incaute fuerat praetermissum; nempe in casu Ordinationis Subdiaconi supplenda esse dictam manuum impositionem deprecatoriam, seu benedictoriam amissam, & in casu collationis Confirmationis supplenda esse admixtionem balsami cum debita verborum forma, & intentione modo supra dicto. Unde quia in casu Ordinationis Subdiaconi tantum defuerat quid accidentale, tantum accidentale suppleendum erat; & quia in casu Collationis Confirm. defuerat substantiale, ideo substantiale suppleendum erat, & in neutro casu ob id iteratur Sacramentum. Non in casu Subdiaconi, quia ibi suppletur tantum quid accidentale non ingrediens essentiam Ordinationis. Nec in casu dictae Confirmationis, quia cum ibi defuerit pars essentialis, non fuit tunc valide Sacramentum collatum, adeoque non dicitur postea iterari, sed primo conferri, cum non dicatur iterari, quod ne semel quidem peractum est per jura adducta supra num. 57.

64 Non esse necesse ad valorem Sacramenti Ordinis, ut contactus materiae fiat simul physice cum prolotione formae, sed sufficere, si fiat simul moraliter, id est, paulo ante, vel paulo post, defendunt Bonacina loc. cit. num. 12. Valencia, Emmanuel Sa, Nugnus, Henriquez, Reginaldus, & alii ab ipso ibi allegati, Layman loc. cit. num. 3. in fine, cum Victoria, & aliis ibi citatis, Card. de Lugo respons. moral. lib. 1. dub. 33. num. 1. Paulus tract. 27. part. 4. num. 20. Sporer loc. cit. num. 37. Felix Potest. loc. cit. n. 136. Rosignolus de Sacramentis in genere part. 1. quest. 2. art. 3. n. 5. & seq. & alii id probantes etiam ex praxi nonnullorum Episcoporum, qui, teste Marchino de Ordine tract. 1. part. 1. c. 16. n. 13. quando plures sunt initiandi Ordine Sacerdotali, prolata semel forma in plurali, Accipite potestatem &c. praebent materiam pluribus successive tangendam, non repetita forma, atque validam esse talem Ordinationem fuisse decisum Romae in quadam Congregatione testatur Martinus Fornarius de Ordinatione cap. 2. num. 5. apud Bonacinam loc. cit. num. 17. tunc enim habetur simul materiae, nec tollitur proprie significatio illorum verborum Accipite potestatem &c. quamvis in prolotione eorumdem non coexistat physice contactus, sed tantum moraliter, id est, paulo post.

65 Navarrus vero in manual. cap. 22. num. 17. Cajetanus in opusc. tract. 26. Paludan. apud & cum Sylvestro verb. Unctio §. 7. La-Croix lib. 6. part. 2. numero. 2148. cum Cajetan. Ricard Navarr. Granado, & aliis ibi citatis, Mathaeus. Cautela Confessarii lib. 4. cap. 7. num. 14. & alii plures sustinent, ad valorem Sacramenti traditionem materiae, & prolotionem formae debere esse simul non tantum simultate morali, sed etiam physica. saltem in aliqua parte, adeo ut si totaliter ponatur prolotione formae ante, vel post contactum materiae, nullo modo subsistat Sacramentum. Hinc quia hac sententia est tutior prima, adeo ut Gobat tract. 7. casu 4. num. 114. licet primam defendat, non audeat eam vocare moraliter certam, ut advertit etiam Sporer loc. cit. num. 37. quamvis ipsa non crearet sua probabilitate, cum tamen agatur de valore Sacramenti, ubi sequenda est tutior, ut ex propositione 1. inter damnata ab Innocentio XI. die 2. Martii 1679. non est in praxi ab hac posteriori recedendum, nisi aliter constet esse vere a Sancta Sede decisum. Tam quia Scotus in 4. dist. 6. quest. 3. Cajetanus. Nav. & alii gravissimi Doctores, teste Sporer loc. cit. cap. 1. num. 83. negant valere baptismum, si tota forma pronuntietur ante ceptam, vel finitam ablationem; Felix Potestas loc. cit. num. 137. expresse dicit: tutius autem est, ut saltem priusquam materiae traditio finiatur, forma prolotione incipiat, aut e converso, ut communiter Doctores docent de Baptismo. Unde recte contra alios infert Gobat tract. 2. num. 61. & tract. 1. num. 20. omnino repetendum esse baptismum taliter collatum, addens; idem omnino sentio de Ordine Presbyteratus, & Episcopatus, quippe ex quorum irrita collatione oriri possunt innumera mala. Sicut in praxi est omnino se-

quenda nostra sententia, quia quamvis juxta sententiam adversariorum esset valida talis Ordinatio, adhuc etiam secundum ipsos adversarios esset graviter illicita, ita ut peccaretur mortaliter, si sine gravi necessitate id fieret, ut cum aliis advertit Sporer cit. num. 37. & cit. cap. 1. num. 64. concludens in genere, quoad praxim, consultissimum esse, ut Minister Sacramenti curet majorem, quam potest, facere simultatem materiae, & formae v. g. in Baptismo, Confirmatione, Extrema Unctione, Ordinatione, dum abluat, inungit, instrumentum Ordinis tradit, simul proferat formam.

66 Episcopus ordinans, qui profert formam, debet etiam per se ipsum porrigere materiam tangendam ab ordinandis; sic Suarez tom. 5. disp. 42. sect. 3. num. 12. Martinus Fornarius de Ordine cap. 2. num. 4. Bonacina loc. cit. num. 16. cum aliis ibi allegatis, La-Croix loc. cit. & alii passim; & Mastrius theol. moral. disp. 10. num. 26. & expresse decrevit Sac. Congreg. 8. Officii die 1. Augusti 1697. apud Pasque. in compend. Pignat. de Ordine, & Ordinatione, quod reatitate perpensa statuit ordinatos ab Episcopo, qui per alium fecerat porrigere materiam, esse reordinandos sub conditione ad formam Pontificalis Romani, non servatis tamen interstitiis, & extra tempora, habilitando, & dispensando forsitan inhabiles ad quaecumque beneficia, & dignitates, etiam Curata, & absolvi mandavit eodem ab irregularitate, & exercitio Ordinum forsitan contracta. Et sic ordinatos ab Episcopo Sagensi, qui non traxerat per seipsum instrumenta ordinandi, reordinari saltem sub conditione mandavit Clemens VIII. teste Mastrio cit. disp. 10. num. 26.

67 Hinc recte univ. sum concludit P. La-Croix loc. cit. num. 2148. quod praedictae improbabiles sunt sequentes quinque sententiae. 1. Quod ad validam consecrationem Episcopi sufficiat sola manuum impositio, & non requiratur traditio, nec baculi pastoralis, nec annuli, nec libri Evangeliorum: possuntque Dicast. a num. 110. & Illung. num. 27. de hoc videri. 2. Quod ad valorem Diaconatus sufficiat vel sola impositio manuum, vel sola traditio libri Evangeliorum, & non requiratur utrumque simul; de quo videri possunt Avers. quest. 2. §. 6. & Dicast. a num. 164. 3. Quod sufficiat prius, vel post formam attingere vasa, ordinationem enim tunc esse invalidam docent Cajetan. Rich. Nav. Granado & alii. 4. Quod ad valorem Ordinum Majorum non requiratur, ut Ordinans ipse tradat materias. 5. Quod ad valorem Ordinum non requiratur contactus physicus saltem mediatus Vasorum, seu instrumentorum &c. Ratio horum omnium est; quia sententiae negantes talia requiri ad valorem, non sunt moraliter certe, sed tantum probabiles, oppositae autem sunt tutiores; ergo non licet his relictis sequi illas; Cardena, & alii, potestque videri etiam Avers. s. 2. afferens Auctores, & rationes in utramque partem. Haecenus ille.

68 Concilium Tridentinum sess. 22. can. 2. & 3. de Sacram. Ordin. definit dari in Ecclesia praeter Sacerdotium alios Ordines majores, & minores, & Ordinem esse verum Sacramentum.

69 Quod attinet ad majores Ordines, semper in Ecclesia tum latina, tum graeca, Diaconatus fuit major Ordo. At Subdiaconatus major utique Ordo erat tempore Concilii Tridentini, sed in ipsa Ecclesia latina non nisi exeunte seculo decimo inter Ordines majores annumeratus est; Rousseaud de la Combe in sua Jurisprudencia Canonica verb. Ordo num. 1. & seq.

70 Quod vero concernit minores Ordines, dum Concilium Tridentinum fuit conditum, erant in Ecclesia latina quatuor minores Ordines, at antea in ipsa Ecclesia latina alicubi erant pauciores, alicubi plures erant ipsi Ordines minores; Rousseaud de la Combe in sua Jurisprudencia Canonica verb. Ordo n. 2. Morin. exercit. 14. c. 1. ubi & de numero Ordinum minorum in Ecclesia graeca.

71 Patet ex his, minores Ordines non esse a Christo, neque ab Apostolis immediate institutos, sed ab Ecclesia crescente fidelium multitudine pro locorum, & temporum necessitate, & opportunitate. Monet vero Mo-